

HOTĂRÎRE
cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală

nr. 783 din 30.06.2003

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.138-140/830 din 08.07.2003

* * *

Notă: În textul hotărîrii și al regulamentelor cuvintele "Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale" se substituie prin cuvintele "Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală" conform [Hot.Guv. nr.271 din 10.03.05](#), în vigoare 21.03.05

În conformitate cu prevederile art.30 al [Legii nr.989-XV din 18 aprilie 2002](#) cu privire la activitatea de evaluare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.102, art.773) și în scopul implementării pe scară largă a obiectelor de proprietate intelectuală în circuitul economic, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Regulamentul cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală, conform anexei nr.1;

Regulamentul cu privire la atestarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală, conform anexei nr.2.

2. Agenții economici cu forma de proprietate preponderent de stat sînt obligați să efectueze, în termen de 6 luni, inventarierea și evaluarea, în modul stabilit, a obiectelor de proprietate intelectuală introduse în circuitul economic, să asigure preluarea acestora la balanță în calitate de unitate de evidență în componența activelor nemateriale.

3. Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în termen de 3 luni, va elabora și va adopta programul de examinare, specimenul formularului certificatului de calificare și va institui Comisia de atestare și disciplină a evaluatorilor.

[Pct.3 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

4. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

**PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Vasile TARLEV

Contrasemnată:

**Viceprim-ministru, ministrul economiei
ministrul finanțelor
ministrul justiției**

**Ștefan Odagiu
Zinaida Grecianți
Vasile Dolghieru**

Chișinău, 30 iunie 2003.

Nr.783.

REGULAMENTUL **cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală**

I. Noțiuni și dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală (în continuare – Regulament) este elaborat în baza prevederilor art.30 al [Legii nr.989-XV din 18 aprilie 2002](#) cu privire la activitatea de evaluare și reglementează raporturile ce apar în activitatea de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală.

2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

obiecte de proprietate intelectuală – rezultatele activității intelectuale, confirmate și protejate prin drepturile corespunzătoare privind utilizarea acestora, ce includ: obiectele de proprietate industrială (inventii, soiuri de plante, topografii ale circuitelor integrate, mărci, desene și modele industriale, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate), obiectele dreptului de autor (opere literare, artistice și științifice) și ale drepturilor conexe (interpretări, fonograme, videograme și emisiuni ale organizațiilor de difuziune), precum și alte bunuri ce dispun de un sistem de reglementare separat, cum ar fi secretul comercial (know-how) și numele comercial;

evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală – proces de evaluare a utilității rezultatelor activității intelectuale, exprimate în echivalentul valoric al caracteristicilor tehnice, de consum, economice și de altă natură ale obiectelor de proprietate intelectuală;

întreprindere de evaluare – persoană juridică sau fizică, înregistrată în Republica Moldova, în modul stabilit, în calitate de întreprindere, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică;

evaluator – persoană fizică cu o bună reputație și studii superioare în evaluare, studii superioare economice sau tehnice, care are cetățenia Republicii Moldova și este titular al certificatului de calificare al evaluatorului, care posedă o experiență de muncă în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv în calitate de evaluator sau stagiar, de cel puțin un an și nu are antecedente penale nestinse;

raport de evaluare – act întocmit de evaluator, pe hârtie și pe suport electronic, la finele procesului de determinare a valorii obiectului evaluării.

[Pct.2 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

II. Obiectele evaluării

3. Obiectul activității de evaluare îl constituie calcularea valorii de piață, de bilanț sau altei valori a obiectelor de proprietate intelectuală, în funcție de scopul utilizării acestora.

4. Evaluării se supun drepturile asupra următoarelor obiecte de proprietate intelectuală: invenții, modele de utilitate, soiuri de plante, rase de animale, topografii ale circuitelor integrate, mărci de produse și mărci de servicii, denumiri de origine ale produselor, indicații geografice, specialități tradiționale garantate, desene și modele industriale, obiectele dreptului de autor și drepturilor conexe, alte obiecte de proprietate intelectuală (know-how, goodwill etc.).

[Pct.4 completat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

III. Subiecții activității de evaluare

5. Subiecți ai activității de evaluare sînt, pe de o parte, evaluatorii și întreprinderile de evaluare, iar, pe de altă parte, beneficiarii serviciilor de evaluare.

6. Întreprinderile de evaluare acordă servicii de evaluare a proprietății intelectuale doar în cazul în care în cadrul acestora activează evaluatori certificați.

7. Beneficiari ai serviciilor de evaluare pot fi:

a) persoanele juridice și fizice care, indiferent de forma de organizare juridică, forma de proprietate și de gestiune, dețin drepturi asupra obiectelor de proprietate intelectuală, în conformitate cu legislația în

vigoare a Republicii Moldova;

b) persoanele fizice și juridice care utilizează obiectele de proprietate intelectuală în activitatea economică, efectuează operațiuni de vânzare și/sau achiziționare a obiectelor de proprietate intelectuală în baza contractelor de licență sau cesiune.

IV. Scopurile evaluării obiectelor de proprietate intelectuală

8. Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează în scopul:

a) preluării la balanța întreprinderii, în calitate de unitate de evidență în componența activelor nemateriale, precum și reflectarea în evidența contabilă. Se evaluează drepturile asupra următoarelor obiecte de proprietate intelectuală: cele create nemijlocit în cadrul întreprinderii; achiziționate sau dobândite de la persoane juridice sau fizice în urma transmiterii gratuite; obținute în urma fuziunilor, integrărilor și lichidărilor de întreprinderi; obținute de la fondatori în vederea includerii în capitalul statutar sau achitării acțiunilor; destinate privatizării; cele dăruite sau moștenite;

b) determinării eficienței economice a exploatării obiectelor de proprietate intelectuală – alegerea variantei optime de aplicare a obiectelor de proprietate intelectuală; corectarea strategiei de dezvoltare a întreprinderii; elaborarea business-planurilor pentru justificarea cuantumurilor creditelor și atragerea investițiilor pentru crearea obiectelor de proprietate intelectuală sau obținerea drepturilor asupra lor; transmiterea drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală de către întreprindere, gratuit sau în arendă, persoanelor terțe; stabilirea părții impozabile a venitului provenit din proprietatea intelectuală; calcularea părții de venit (profit) sau patrimoniu, scutită de impozite și de alte plăți sau beneficiară de înlesniri la impozitare, creditare, precum și în cazul altor acțiuni stimulative; determinarea cotei proprietății intelectuale în prognozarea volumului de investiții; stabilirea valorii gajului în vederea creditării;

c) efectuării operațiunilor comerciale cu obiectele de proprietate intelectuală în bază contractuală în următoarele cazuri: încheierea contractelor de licență sau de cesiune a drepturilor; încheierea contractelor de efectuare a operațiunilor cu active nemateriale ca rezultat al reorganizării agenților economici (separare, fuziune, lichidare etc.); privatizarea și transmiterea întreprinderilor funcționale și altor complexe patrimoniale ce conțin obiecte de proprietate intelectuală; participarea la proiectele de investiții a căror realizare este preconizată în baza unui contract; includerea în capitalul statutar și stabilirea cotei patrimoniale a fondatorilor, care revine obiectelor de proprietate intelectuală; în alte situații care prevăd transmiterea obiectelor de proprietate intelectuală în calitate de "licențe de însoțire";

d) stabilirii cotei de participare a proprietății intelectuale la formarea venitului persoanelor fizice și juridice în cazul determinării: onorariului pentru crearea nemijlocită a obiectelor de proprietate intelectuală în cadrul întreprinderii; onorariului în cazul achiziționării drepturilor de proprietate și de exploatare a obiectelor de proprietate intelectuală; calcularea royalty (redevențelor);

e) determinării cuantumului prejudiciilor cauzate titularului de drepturi asupra obiectelor de proprietate intelectuală în urma acțiunilor ilicite și a concurenței neloiale.

V. Tipurile de evaluare

9. Evaluarea poate fi benevolă și/sau obligatorie.

10. Evaluarea benevolă este efectuată din inițiativa beneficiarului.

11. Evaluarea obligatorie a obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează în următoarele cazuri:

a) privatizării, transmiterii în arendă, în administrare fiduciară a întreprinderilor de stat – titulari ai obiectelor de proprietate intelectuală;

b) expropriării întreprinderilor – titulari ai obiectelor de proprietate intelectuală pentru cauză de utilitate publică;

c) transmiterii obiectelor de proprietate intelectuală în calitate de contribuție în capitalul social al întreprinderilor;

d) reorganizării și lichidării întreprinderilor de stat, municipale, precum și a întreprinderilor insolubile, indiferent de tipul de proprietate;

e) apariției litigiului patrimonial în legătură cu hotărîrea instanței de judecată, solicitării instanței de judecată, inclusiv în cazul examinării dosarelor privind cuantumul prejudiciilor cauzate proprietarilor în urma acțiunilor ilicite și a concurenței neloiale;

f) utilizării obiectelor de proprietate intelectuală create din contul mijloacelor bugetare și introduse în circuitul economic de către agenții economici, indiferent de forma lor de proprietate;

g) introducerii obiectelor de proprietate intelectuală în circuitul economic al întreprinderilor cu forma de proprietate preponderent de stat;

h) solicitării organului ce efectuează înregistrarea persoanelor juridice;

i) modificării legislației;

j) altor cazuri.

VI. Modul și condițiile de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală

12. Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează de evaluatorii atestați conform prevederilor Regulamentului cu privire la atestarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală, aprobat de Guvern.

13. Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează în temeiul contractului de prestare a serviciilor de evaluare, încheiat în scris între întreprinderea de evaluare și beneficiar.

14. În contractul de prestare a serviciilor de evaluare poate fi prevăzută:

a) evaluarea unui obiect;

b) evaluarea mai multor obiecte;

c) prestarea serviciilor de evaluare pe parcursul unei perioade de timp indicate în cererea beneficiarului.

15. Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează în conformitate cu Indicațiile metodice privind evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală, anexate la prezentul Regulament, precum și conform standardelor internaționale și naționale de evaluare.

16. Evaluatorul elaborează și prezintă beneficiarului lista informațiilor necesare pentru evaluarea obiectului de proprietate intelectuală.

17. Beneficiarul prezintă evaluatorului informațiile stabilite de comun acord, purtînd răspundere pentru veridicitatea și perfectarea documentară a datelor inițiale.

18. În cazurile prevăzute de legislație, întreprinderea de evaluare sau evaluatorul poate evalua un obiect de proprietate intelectuală în temeiul unei hotărîri a instanței de judecată sau altei autorități abilitate să decidă asupra evaluării.

19. În cazul în care cîteva persoane dispun în comun de drepturile exclusive asupra unui obiect de proprietate intelectuală concret, evaluarea acestuia se efectuează conform clauzelor contractului încheiat între acestea. În lipsa contractului, fiecare dintre aceste persoane poate efectua evaluarea în orice scop, cu excepția licențierii, cesionării sau gajării drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală.

20. Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală se încheie cu întocmirea, în mod obligatoriu, a unui raport de evaluare, care va conține opinia clară și neechivocă a evaluatorului privind valoarea obiectului evaluării.

21. Nu se admite intervenția beneficiarului sau a altor persoane interesate în activitatea evaluatorului, cu scopul de a influența rezultatele evaluării.

VII. Termenele de executare a lucrărilor de evaluare

22. Valoarea obiectelor de proprietate intelectuală se calculează la data concretă a evaluării, în limitele perioadei calculate, determinată de durata funcționării utile a obiectelor de proprietate intelectuală, dar care nu va depăși termenul de valabilitate a titlului de protecție.

23. Lucrarea executată în conformitate cu contractul de prestare a serviciilor de evaluare se perfectează sub formă de raport de evaluare și se transmite beneficiarului prin actul de primire-predare.

VIII. Contractul de prestare a serviciilor de evaluare a

obiectelor de proprietate intelectuală

24. În contractul de prestare a serviciilor de evaluare se indică:

- a) numele, prenumele (denumirea) și adresa (sediul) beneficiarului;
- b) denumirea și sediul întreprinderii de evaluare;
- c) tipul și descrierea obiectului evaluării;
- d) scopul evaluării;
- e) data la care urmează a fi estimată valoarea;
- f) tipul valorii estimative;
- g) cuantumul plății pentru serviciile de evaluare;
- h) termenele de executare a lucrărilor de evaluare;
- i) condițiile confidențialității evaluării, reglementării evaluării, precum și reglementările cu privire la obligațiile evaluatorului;
- j) alte informații.

IX. Raportul de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală

25. În raportul de evaluare se indică:

- a) data întocmirii raportului;
- b) scopul evaluării;
- c) numele, prenumele (denumirea) și adresa (sediul) beneficiarului;
- d) denumirea și sediul întreprinderii de evaluare, numele și prenumele evaluatorului;
- e) descrierea obiectului evaluării și datele privind titularul acestuia;
- f) data la care a fost estimată valoarea;
- g) tipul și definiția valorii estimate;
- h) lista actelor normative, standardelor, abordărilor, metodelor, datelor inițiale utilizate pentru evaluare, precum și ipotezele evaluatorului, pe care se bazează evaluarea;
- i) etapele evaluării și temeiul determinării valorii recomandate a obiectului evaluării, factorii restrictivi și domeniul aplicării valorii estimate.

26. La raportul de evaluare se vor anexa:

- a) copia certificatului de calificare al evaluatorului care a efectuat evaluarea;
- b) copiile actelor utilizate de evaluator, în baza cărora au fost determinate caracteristicile obiectului evaluării (după caz).

27. În raportul de evaluare poate fi inclusă și altă informație care, în opinia evaluatorului, a influențat esențial valoarea obiectului evaluat.

28. Raportul de evaluare trebuie să fie semnat de evaluator, de conducătorul întreprinderii de evaluare și legalizat prin aplicarea ștampilei întreprinderii.

X. Drepturile și obligațiile evaluatorului

29. Evaluatorul este în drept:

- a) să planifice de sine stătător efectuarea lucrărilor de evaluare, conform legislației și contractului de prestare a serviciilor de evaluare;
- b) să determine abordările și metodele de evaluare, conform Indicațiilor metodice anexate la prezentul Regulament și standardelor naționale de evaluare;
- c) să aibă acces la documentația beneficiarului, necesară pentru efectuarea evaluării;
- d) să solicite, după caz, administrației întreprinderii de evaluare antrenarea în evaluare a altor evaluatori și specialiști;
- e) să fie membru al asociațiilor obștești ale evaluatorilor și să participe la activitatea acestora.

30. Evaluatorul este în drept să renunțe, în condițiile prevăzute de legislație, la efectuarea evaluării în cazul în care beneficiarul:

- a) a încălcat clauzele contractului de prestare a serviciilor de evaluare;
- b) nu a prezentat actele necesare pentru evaluare sau a prezentat acte care conțin date incomplete sau eronate;

c) a intervenit în acțiunile evaluatorului pentru a influența rezultatele evaluării.

31. Evaluatorul este obligat:

a) să efectueze evaluarea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și cu contractul de prestare a serviciilor de evaluare;

b) să efectueze evaluarea în mod conștiincios;

c) să asigure confidențialitatea informației furnizate de beneficiar.

32. Evaluatorul nu este în drept să efectueze evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală în cazurile în care este:

a) titular al obiectului de proprietate intelectuală care urmează a fi evaluat;

b) beneficiar al serviciilor de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală;

c) afiliat al uneia din persoanele fizice sau juridice, specificate la literele a) și b).

XI. Răspunderea evaluatorului

33. Evaluatorul și întreprinderea de evaluare poartă răspundere contravențională sau penală, conform legislației în vigoare, pentru:

a) falsificarea rezultatelor evaluării;

b) nerespectarea principiilor de independență;

c) nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale evaluării.

[Pct.33 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

XII. Dispoziții finale și tranzitorii

34. Litigiile privind veridicitatea valorii estimate, specificate în raportul de evaluare, se soluționează de către instanța de judecată.

Anexă
la Regulamentul cu privire
la evaluarea obiectelor de
proprietate intelectuală

INDICAȚII

metodice privind evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală

I. Noțiuni de bază utilizate în prezentele Indicații

1. În sensul prezentelor Indicații, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

active nemateriale – activele nepecuniare care nu au formă materială, sînt controlate de întreprindere și utilizate mai mult de un an în activitatea de producție, comercială și alte activități, precum și în scopuri administrative, sau sînt destinate transmiterii în folosință (chirie) persoanelor fizice și juridice;

bază de date – compilație de date sau de alte materiale, indiferent dacă acestea sînt sau nu protejate de dreptul de autor sau de drepturile conexe, atît în formă mecanolizibilă, cît și în altă formă, aranjate sistematizat ori metodic și accesibile prin mijloace electronice sau de alt gen;

contract de licență – contractul conform căruia titularul (licențiatorul) transmite altei persoane (licențiatului) dreptul de a folosi obiectele proprietății intelectuale în limite și condiții concrete, ultimul asumîndu-și obligațiunea de a onora clauzele contractuale și de a plăti licențiatorului sumele bănești prevăzute de contract;

durata de funcționare utilă a obiectelor de proprietate intelectuală – perioada efectivă de timp în cursul căreia este probabilă utilizarea obiectului în activitatea întreprinderii sau numărul unităților de producție pe care întreprinderea preconizează să o obțină din utilizarea obiectelor de proprietate intelectuală;

exploatarea obiectelor de proprietate industrială – introducerea obiectelor de proprietate industrială sau a produsului, fabricat cu aplicarea acestora, în circuitul economic prin înstrăinarea sau transmiterea

drepturilor de la o persoană la alta pe calea succesiunii universale în drepturi (moștenire, reorganizarea persoanei juridice) sau pe altă cale, dacă obiectul de proprietate industrială sau produsul, fabricat cu aplicarea acestuia, nu este scos din circuit sau limitat în circuit;

introducerea obiectelor de proprietate intelectuală și/sau a produsului, fabricat cu aplicarea acestora, în circuitul economic – procesul de implementare și/sau transformare a obiectelor de proprietate intelectuală într-o sursă de venituri, confirmată documentar prin tranzacții comerciale și prin acte privind acceptarea spre utilizare a obiectelor respective;

program pentru calculator – ansamblu de instrucțiuni, comenzi și/sau de coduri exprimate în orice formă sau mod, destinate funcționării calculatorului pentru a atinge un anumit scop sau rezultat. Noțiunea “program pentru calculator” se extinde și asupra programului încorporat în memoria calculatorului, a materialului de însoțire a unui program creat, a materialului pregătit obținut în procesul elaborării unui program, cu condiția că acesta este conceput și exprimat într-o astfel de formă încât materialul pregătit se poate solda ulterior cu elaborarea programului de calculator. Programul de calculator poate fi exprimat în orice limbaj, fie în codul-sursă, fie în codul-obiect;

plată pașală – suma remunerației fixe în formă de plată unică pentru acordarea dreptului de a folosi obiectele de proprietate intelectuală conform contractului de licență, indiferent de volumul efectiv al vânzărilor produselor (serviciilor) licențiate. Achitarea plății pașale poate fi efectuată o singură dată integral sau poate fi eșalonată;

redevențe (royalty) – sumele curente (periodice), în formă de rate fixe, stabilite conform bazei stipulate în contract (profitul, volumul produselor sau serviciilor vândute, alți indicatori ai eficienței economice), achitate la intervale concrete de timp;

titular de drepturi – persoana fizică sau juridică care deține drepturile patrimoniale exclusive, obținute în condițiile legii sau în temeiul contractului;

valorificare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe – orice acțiune ce ține de utilizarea sub orice formă și în orice mod a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de lege;

valoarea actuală (de scont) a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea curentă bazată pe scontarea viitoarelor fluxuri nete ale mijloacelor bănești ce vor proveni din exploatarea obiectelor de proprietate intelectuală în procesul activității economice ordinare. Se determină cu ajutorul unor coeficienți speciali, calculați prin aplicarea formulei procentelor compuse;

valoarea de amortizare a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea inițială (de inventar) a obiectelor de proprietate intelectuală;

valoarea de asigurare a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea obiectelor de proprietate intelectuală estimată în conformitate cu clauzele contractului sau poliței de asigurare;

valoarea de bilanț a obiectelor de proprietate intelectuală – suma cu care este evaluat obiectul de proprietate intelectuală la data întocmirii bilanțului, egală cu valoarea inițială corectată sau reevaluată, diminuată cu suma amortizării acumulate;

valoarea inițială (de inventar) a obiectelor de proprietate intelectuală – suma mijloacelor bănești achitate sau valoarea venală (de piață) a altei forme de compensare acordate la achiziționarea sau crearea obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv a cheltuielilor privind aducerea obiectelor de proprietate intelectuală în stare de utilitate;

valoarea de lichidare a obiectelor de proprietate intelectuală – suma mijloacelor bănești sau a echivalentelor acestora care poate fi obținută la lichidarea activului. În cazul obiectelor de proprietate industrială ea poate lua forma licenței obligatorii. Dacă obiectele de proprietate industrială folosite la o întreprindere, care se lichidează prin vânzare, sînt exploatate și de alte organizații, nu apar temeieri pentru estimarea valorii de lichidare a acestor obiecte;

valoarea investițională a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea obiectelor de proprietate intelectuală estimată de un investitor concret, în funcție de scopul investițiilor;

valoarea impozabilă a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea obiectelor de proprietate intelectuală acceptată ca bază pentru impunerea fiscală, determinată în conformitate cu legislația în vigoare;

valoarea obiectivă a obiectelor de proprietate intelectuală – suma efectivă a mijloacelor bănești cu care a fost vândut obiectul de proprietate intelectuală (sau a fost casată creanța) în procesul operațiunii comerciale benevole între părțile interesate: proprietarul și cumpărătorul;

valoarea reevaluată a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea obiectelor de proprietate intelectuală determinată în urma reevaluării acestuia în baza valorii venale;

valoarea comercializabilă netă a obiectelor de proprietate intelectuală – prețul calculat de vânzare al obiectelor de proprietate intelectuală, diminuat cu suma cheltuielilor preconizate pentru organizarea vânzărilor;

valoarea comercializabilă a obiectelor de proprietate intelectuală – suma mijloacelor bănești sau echivalentelor acestora, care poate fi obținută la vânzarea activului în cazul ieșirii ordinare din uz a acestuia, inclusiv în cursul termenului de valabilitate a contractului de licență sau a altui contract;

valoarea de utilizare a obiectelor de proprietate intelectuală – valoarea obiectelor de proprietate intelectuală care include costul materialelor utilizate, fără a lua în considerare reparațiile suplimentare și adaptările;

valoarea venală (de piață) a obiectelor de proprietate intelectuală – suma de bani cu care obiectul de proprietate intelectuală poate fi vândut sau schimbat la data evaluării în procesul operațiunii comerciale benevole în condiții de transparență privind posibilitățile de utilizare ale obiectelor de proprietate intelectuală.

[Pct.1 modificat prin [Hot.Guv. nr.68 din 02.02.2012](#), în vigoare 10.02.2012]

II. Etapele procedurii de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală

2. Etapa preliminară, în cadrul căreia se elaborează sarcinile evaluării.

3. Etapa pregătitoare, care prevede identificarea titlurilor de protecție asupra obiectelor de proprietate intelectuală (expertiza juridică), controlul veridicității volumului mare de informații prezentate evaluatorului pentru calcularea valorii, în conformitate cu lista stabilită a datelor inițiale.

În cadrul expertizei juridice se identifică drepturile asupra obiectelor de proprietate intelectuală, prin verificarea existenței actelor ce confirmă apartenența drepturilor patrimoniale. Lista actelor respective include: titlurile de protecție (brevete, certificatele de înregistrare, drepturile de autor, chitanța cu privire la achitarea taxei pentru menținerea în vigoare a documentului de protecție); contractele de licență și de cesiune. Se supun expertizei, de asemenea, contractele de constituire privind transferul drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală în capitalul social; contractele-comenzi privind crearea obiectelor de proprietate intelectuală de către organizațiile terțe; contractele privind crearea obiectelor de proprietate intelectuală în cadrul întreprinderii cu titlu de misiune de serviciu; contractele între întreprindere și elaboratorii obiectelor de proprietate intelectuală; actele de transmitere gratuită a drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală; hotărârile organelor puterii executive vizînd activele nemateriale în cazul lichidării, falimentului, privatizării și altor reorganizări ale întreprinderilor. Întreprinderea, ale cărei active nemateriale conțin obiecte de proprietate intelectuală, trebuie să dețină actele privind acceptarea spre utilizare, contabilizarea, preluarea la balanță, includerea în capitalul social și alte documente necesare.

La această etapă se determină, de asemenea, scopul evaluării, care prevede argumentarea tipului de valoare în vederea alegerii abordării și metodelor de evaluare, se elaborează modelul de evaluare ce prevede ordinea concretă a lucrărilor, se stabilesc circumstanțele speciale și limitările, se identifică particularitățile unor obiecte de proprietate intelectuală concrete sau ale produselor în care sînt utilizate aceste obiecte.

4. Etapa calculelor, care prevede stabilirea principalelor criterii de calculare, a listei erorilor admisibile și a calculelor propriu-zise, în conformitate cu cerințele prezentelor Indicații.

5. Etapa întocmirii raportului de evaluare, care include:

a) introducerea – în care se expun scopurile și sarcinile evaluării;

b) descrierea titlurilor de protecție ale obiectelor de proprietate intelectuală (termenul de valabilitate, durata de funcționare utilă, durata perioadei calculate, limitele drepturilor, licențele pentru

- tipul de activitate, teritoriile protecției juridice), altor documente și condiții prezentate în vederea evaluării;
- c) expunerea metodelor de evaluare;
  - d) materialele vizînd calcularea valorii obiectelor de proprietate intelectuală și rezultatele evaluării;
  - e) circumstanțele speciale și limitările luate în considerare în procesul evaluării; alte indicații în conformitate cu cerințele art.11 din [Legea nr.989-XV din 18 aprilie 2002](#) cu privire la activitatea de evaluare;
  - f) elaborarea recomandărilor pentru beneficiar privind aplicarea rezultatelor evaluării.

III. Abordările evaluării obiectelor de proprietate intelectuală

6. Abordarea din punctul de vedere al cheltuielilor (conform cheltuielilor efective) reprezintă calculul inițial al valorii obiectelor de proprietate intelectuală, efectuat, de regulă, de către agenții economici și care constituie valoarea minimă a acestor obiecte. Calculele, conform abordării din punctul de vedere al cheltuielilor, prevăd executarea următoarelor operațiuni:

- a) constatarea cheltuielilor efective pentru crearea, achiziționarea și introducerea obiectelor de proprietate intelectuală în circuitul economic;
- b) raportarea cheltuielilor nesimultane ale perioadei anterioare la valoarea curentă, în conformitate cu coeficienții speciali de recalculare, indicele de prețuri sau rata inflației, ratele dobînzilor bancare pentru plasamente și credite la data evaluării;
- c) determinarea sumei cotelor de amortizare a obiectelor de proprietate intelectuală.

7. Abordarea din punctul de vedere al pieței (conform analizei comparative a vînzărilor), în cadrul căreia valoarea poate fi determinată prin analiza comparativă a vînzărilor obiectelor comparabile sau prin evaluarea de către experți. Calcularea valorii se bazează pe similitudinea obiectului evaluat cu un obiect analog, presupune existența unei piețe funcționale a obiectelor de proprietate intelectuală și se realizează prin analiza comparativă a unor parametri tehnico-economici concreți. Datele referitoare la tranzacțiile cu obiecte de proprietate intelectuală analoge se compară cu cele evaluate.

Pentru efectuarea calculelor sînt necesare următoarele date inițiale:

- a) informațiile despre alte tranzacții încheiate pentru obiecte de proprietate intelectuală analoge;
- b) lista indicatorilor de comparare a obiectelor de proprietate intelectuală;
- c) rezultatele ajustării prețurilor efective ale tranzacțiilor încheiate pe piața unui obiect de proprietate intelectuală concret, cu luarea în considerare a valorilor indicatorilor acceptați pentru compararea obiectului evaluat cu cel analog.

În cadrul acestei abordări calculele de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează cu utilizarea următoarelor metode: analiza comparativă a vînzărilor, evaluarea de către experți, analiza ratelor comparabile ale redevențelor.

8. Abordarea din punctul de vedere al venitului (conform profitului), care sintetizează metodologia tuturor abordărilor de calculare a valorii obiectelor de proprietate intelectuală, ia în considerare atît cheltuielile efective, cît și tipurile de venituri, canalele de încasări financiare, prognoza dezvoltării ramurii, a capacităților de producție și a conjuncturii pieței concrete, prevede prognozarea veniturilor, raportarea lor la valoarea curentă.

Abordarea din punctul de vedere al venitului se realizează prin aplicarea mai multor metode: capitalizarea veniturilor, scontarea fluxurilor previzibile ale mijloacelor bănești și a profiturilor excedentare.

IV. Asigurarea informațională a evaluării

9. Asigurarea informațională a calculelor depinde de scopul, tipul valorii și abordările evaluării. Categoriile generalizate ale datelor inițiale necesare evaluării includ:

- a) cheltuielile, inclusiv costurile vînzărilor, diverse cheltuieli ce țin de crearea, achiziționarea și utilizarea obiectelor de proprietate intelectuală, pierderile excepționale;
- b) informațiile despre conjunctura pieței unui obiect de proprietate intelectuală concret, despre alte caracteristici ale pieței obiectelor de proprietate intelectuală sau mărfurilor fabricate cu utilizarea acestor obiecte;

- c) datele privind statutul juridic al obiectelor de proprietate intelectuală;
- d) coeficienții de uzură fizică și morală a obiectelor de proprietate intelectuală;
- e) datele necesare pentru estimarea indicatorilor eficienței economice a producției, precum și cele deduse prin analiza canalelor de formare a venitului și a surselor de obținere a venitului din utilizarea obiectelor de proprietate intelectuală, în conformitate cu Codul fiscal și standardele de contabilitate;
- f) datele necesare pentru raportarea cheltuielilor nesimultane ale perioadei anterioare la valoarea curentă și pentru scontarea fluxurilor previzibile ale mijloacelor bănești;
- g) indicatorii necesari pentru estimarea tuturor factorilor de risc.

[Pct.9 modificat prin [Hot.Guv. nr.313 din 28.05.2013](#), în vigoare 31.05.2013]

V. Direcțiile principale de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală

10. Direcțiile principale de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală sînt următoarele:

- a) calcularea valorii în scopul preluării obiectelor la balanța întreprinderii în calitate de unitate de evidență în componența activelor nemateriale și reflectării în contabilitate;
- b) evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală în scopul determinării venitului titularului de drepturi;
- c) calcularea valorii obiectelor de proprietate intelectuală în scopuri comerciale;
- d) calcularea valorii licenței;
- e) calcularea quantumului prejudiciilor cauzate titularului de drepturi în urma acțiunilor ilicite și concurenței neloiale.

11. Perioada calculată constă din două părți:

- a) crearea, protecția juridică, modernizarea și perfecționarea, introducerea în circuitul economic și promovarea obiectelor de proprietate intelectuală pe piață;
- b) utilizarea comercială a obiectelor de proprietate intelectuală.

VI. Calcularea valorii obiectelor de proprietate industrială în scopul preluării lor la balanța întreprinderii în calitate de unitate de evidență în componența activelor nemateriale și reflectării în contabilitate

12. Factorii determinanți ai valorii obiectelor de proprietate industrială sînt:

- a) cheltuielile suportate de titularul de drepturi pentru crearea și transformarea obiectelor de proprietate industrială într-o sursă de venituri, introducerea acestora în circuitul economic și marketing;
- b) cheltuielile suportate de titularul de drepturi pentru brevetarea (înregistrarea) obiectelor de proprietate industrială și menținerea valabilității titlurilor de protecție;
- c) cheltuielile ce țin de asigurarea obiectelor de proprietate industrială împotriva riscurilor;
- d) termenul de valabilitate a titlului de protecție (brevetului, certificatului de înregistrare) la data evaluării;
- e) cheltuielile, inclusiv cele de judecată, suportate de titularul de drepturi în procesul soluționării litigiilor ce țin de obiectul de proprietate industrială evaluat;
- f) încasările previzibile în formă de plăți aferente licenței acordate pentru obiectul de proprietate industrială (în cazul în care este fixată mărimea acestor plăți);
- g) durata de funcționare utilă a obiectului de proprietate industrială cu obținerea veniturilor;
- h) factorii de uzură fizică și morală a obiectului evaluat;
- i) factorul inflaționist, precum și componentele calculării prețului, constînd din evaluări-prognoze ale veniturilor titularului ce urmează a fi obținute prin valorificarea drepturilor sale în cursul duratei de funcționare utilă a obiectului de proprietate industrială evaluat;
- j) suma dobînzilor aferente împrumuturilor bancare destinate elaborării sau achiziționării activelor nemateriale.

13. Pentru structurarea formulelor de înscriere a calculelor de evaluare a obiectelor de proprietate industrială se utilizează următorii indici:

- t – anul din perioada calculată (t variază între 1 și n);

n – numărul anilor incluși în perioada calculată;
 i – submulțimea categoriilor de impozite și plăți la buget din venitul întreprinderii (i variază între 1 și k);
 k – totalitatea categoriilor de impozite și plăți din venitul întreprinderii în anul t ;
 j – submulțimea categoriilor de venit ale întreprinderii (J variază între 1 și r);
 r – totalitatea surselor de venit.

14. Formula de calcul are următoarea structură:

$$C_{nz} = K_m \times \sum_{t=1}^n (Z_t \times K_t^{dc} \times J), \quad (1)$$

în care: C_{nz} reprezintă valoarea cheltuielilor și consumurilor nesimultane totalizate, raportate la data evaluării, efectuate în perioada creării și introducerii obiectelor de proprietate industrială în circuitul economic; K_m – coeficientul de uzură morală a obiectului de proprietate industrială la data evaluării (pentru invenții, desene și modele industriale, modele de utilitate); Z_t – suma cheltuielilor și consumurilor aferente utilizării obiectelor respective în circuitul economic în anul t ; K_t^{dc} – coeficientul incremental al dobânzilor bancare pentru plasamente și/sau credite, fiind folosit pentru sumarea viramentelor anuale ale perioadei calculate sau pentru raportarea consumurilor nesimultane la anul calculat; J – indicele prețurilor în anul t în ramurile legate de crearea obiectului de proprietate industrială, folosit la calcularea prețurilor mijloacelor de producție utilizate pentru crearea lui.

În cazul în care J nu poate fi determinat, în (1) indicele J se înlocuiește cu J_t – rata inflației.

$$K_m = 1 - T_s : T_n, \quad (2)$$

în care: T_n reprezintă termenul de valabilitate a titlului de protecție; T_s – termenul de valabilitate a titlului de protecție la data evaluării.

$$Z_t = Z_t^1 + Z_t^2, \quad (3)$$

în care: Z_t reprezintă cheltuielile totalizate aferente utilizării obiectului de proprietate industrială în circuitul economic în anul t ; Z_t^1 – cheltuielile sau consumurile aferente creării, aducerii în stare de utilitate pentru producție și comercializare, utilizării obiectului de proprietate industrială, inclusiv investițiile capitale pe termen lung finanțate din diverse surse în anul t ; Z_t^2 – consumurile aferente protecției juridice a obiectului de proprietate industrială în anul t (perfectarea cererii de brevet, corespondența privind cererea, achitarea taxelor pentru depunerea cererii, efectuarea examinării, menținerea în vigoare a titlului de protecție, alte acțiuni conform procedurii).

În funcție de specificul obiectului supus evaluării și utilizării lui, coeficientul K_t^{dc} poate fi calculat în mod diferit:

$$K_t^{dc} = 1 : (1 + b : 100)^t, \quad (4)$$

sau

$$K_t^{dc} = 1 : (1 + a : 100)^t, \quad (5)$$

în care: b reprezintă rata dobânzii bancare pentru credit; a – rata dobânzii bancare pentru plasament.

15. Drept bază pentru evaluarea mărcii prin abordarea din punctul de vedere al cheltuielilor serveste, de regulă, valoarea de intrare (inițială), care reflectă consumurile anterioare aferente creării sau achiziționării mărcii.

Cheltuielile efective aferente creării unei mărci includ:

- a) cheltuielile și consumurile pentru elaborare (design);
- b) cheltuielile pentru protecția juridică;
- c) consumurile pentru promovarea produselor desemnate prin această marcă și menținerea ei pe piață.

Calcularea valorii se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_{nz} = \sum_{t=1}^n (Z_t^1 + Z_t^2) \times K_t^{dc} \times J_t, \quad (6)$$

În care: C_{nz} reprezintă valoarea cheltuielilor și consumurilor nesimultane totalizate, raportate la data evaluării, efectuate în perioada creării mărcii și introducerii produsului, desemnat prin marca evaluată în circuitul economic; Z_t^1 – suma cheltuielilor și consumurilor aferente creării mărcii, inclusiv designului ei, promovării produsului desemnat prin marca evaluată pe piață în anul t ; Z_t^2 – consumurile pentru protecția juridică a mărcii în anul t ; K_t^{dc} – coeficientul incremental al ratelor bancare pentru plasamentele și creditele destinate creării mărcii în anul t ; J_t – rata inflației.

VII. Evaluarea obiectelor de proprietate industrială cu scopul determinării venitului titularului de drepturi

16. Prognozarea eficienței economice care poate fi obținută prin introducerea obiectului de proprietate industrială în circuitul economic constituie o premisă a creării acestuia, a achiziționării, cesiunii sau a transmiterii drepturilor de exploatare a lui. În toate cazurile calcularea valorii se întemeiază pe supoziția că obiectul de proprietate industrială va fi comercializat și, deci, va genera venit suplimentar. Metodele evaluării iau în considerare consumurile aferente creării sau achiziționării obiectului de proprietate industrială și efectul de piață.

17. Scontarea fluxurilor mijloacelor bănești constituie condiția de bază a calculării valorii obiectului de proprietate industrială.

Pentru raportarea evaluărilor retrospective ale perioadei anterioare la valoarea curentă se folosesc indicii prețurilor, coeficienții incrementali ai ratelor, nivelul inflației. Metoda scontării se bazează pe valoarea temporală a banilor.

Procedura de scontare a fluxului previzibil al mijloacelor bănești prevede efectuarea următoarelor operațiuni analitice și de calcul: diagnosticarea fluxului previzibil al mijloacelor bănești; analiza veniturilor obținute în perioada anterioară; prognozarea veniturilor care vor fi obținute prin utilizarea obiectelor de proprietate industrială concrete, inclusiv prognozarea riscurilor; analiza și evaluarea consumurilor și cheltuielilor efectuate, prognozarea consumurilor; analiza investițiilor anterioare și prognozarea volumului probabil de investiții capitale destinate inovării; calcularea fluxului mijloacelor bănești pentru fiecare an prognozat; determinarea ratei corespunzătoare de scont; efectuarea calculelor de raportare a fluxurilor mijloacelor bănești din toate etapele perioadei calculate la valoarea curentă.

18. Structura formulei de înscriere a calculelor este următoarea:

$$C_n = \sum_{t=1}^n (P_t + a_t) \times K_{dt}, \quad (7)$$

În care: C_n reprezintă valoarea obiectelor de proprietate industrială, totalizată în perioada calculată și raportată la data evaluării; P_t – profitul net obținut de agentul economic în urma utilizării obiectului de proprietate industrială, cu minusul impozitelor și plăților în anul t ; a_t – suma de amortizare a activelor uzurabile care revine obiectului de proprietate industrială în anul t ; K_{dt} – coeficientul de scont, adică coeficientul de raportare a evaluărilor- prognoze nesimultane la data evaluării.

$$Kd_t = 1 : (1 + d_t : 100)^t, \quad (8)$$

în care: d_t reprezintă rata scontului în anul t , care ia în considerare toate riscurile, precum și venitul provenit din capitalul investit în obiectul de proprietate industrială în perioada prognozată.

Coeficientul de scont se aplică pentru raportarea fluxurilor previzibile ale mijloacelor bănești, care vor fi obținute în urma utilizării obiectului de proprietate industrială, la valoarea echivalentă curentă.

19. Calcularea profitului net (P_t) se efectuează conform actelor normative în vigoare. Venitul, impozitele și plățile din venit și profit, cheltuielile și consumurile se calculează în raport cu acea parte a lor care revine obiectului de proprietate industrială. Prezentele Indicații se referă la modalitățile de calculare a valorii producției comercializate ca parte componentă a determinării profitului net. Valoarea produselor comercializate, în acest caz, se determină prin aplicarea următoarei formule:

$$P_{rg} = \sum_{j=1}^r S_{jp} \times \Delta P_{rg}, \quad (9)$$

în care: P_{rg} reprezintă valoarea produselor finite și mărfurilor (lucrărilor, serviciilor) vândute în anul t , conform categoriei j de venit, obținut prin utilizarea obiectului de proprietate industrială; S_{jp} – volumul produselor, mărfurilor (lucrărilor, serviciilor) fabricate cu utilizarea obiectului de proprietate industrială, conform categoriei j de venit în anul t ; ΔP_{rg} – valoarea suplimentară a unei unități de producție, marfă (lucrări, servicii) fabricate cu utilizarea obiectului de proprietate industrială, conform categoriei de venit, obținut în anul t (t variază între 1 și n).

$$\Delta P_{rg} = \sum_{j=1}^r (C_{jt}^1 - C_{jt}^2), \quad (10)$$

în care: C_{jt}^1 reprezintă prețul de vânzare (angro, cu amănuntul, mondial, de piață) al unei unități de producție, marfă (lucrări, servicii) fabricate pe baza obiectului de proprietate industrială în anul t , conform categoriei j de venit; C_{jt}^2 – prețul de vânzare (angro, cu amănuntul, mondial, de piață) al unității de producție, marfă (lucrări, servicii) fabricate fără utilizarea obiectului de proprietate industrială, conform categoriei j de venit.

20. În cazul în care lipsește informația despre prețul de vânzare al unei unități de producție (lucrări, servicii), se recomandă o altă metodă de calculare a venitului suplimentar. Ea constă în compararea profitului net obținut pînă la introducerea și după introducerea obiectului de proprietate industrială în circuitul economic. Diferența de profit reprezintă efectul economic suplimentar, rezultat din implementarea obiectului de proprietate industrială.

VIII. Calcularea valorii mărcii în scopul determinării venitului titularului de drepturi

21. Marca nu creează valoare de întrebuințare. Valoarea respectivă este creată de producătorul care fabrică producție desemnată prin marca evaluată. Totuși, reclama mărcii pune în evidență calitățile de consum ale produsului și contribuie la formarea cererii acestuia pe piață, majorîndu-i prețul pe seama percepției mărcii. Prin urmare, evaluarea mărcii constă din două categorii de calcule:

a) evaluarea consumurilor aferente creării mărcii și protecției ei juridice;

b) calcularea profitului net obținut grație popularității mărcii pe piață. Această parte a calculelor reprezintă valoarea de piață a mărcii și se aplică în cazul evaluărilor-prognoze, pentru a stabili influența unor corelații greu exprimabile în formule.

22. Specificul evaluării mărcii presupune aplicarea următoarelor metode speciale, concomitent cu

cele tradiționale: rezultatele sondajelor de opinie; rezultatele investigațiilor privind conjunctura cerere-ofertă pe un segment concret al pieței; calcularea funcțiilor de producție pe baza modelelor matematice de statistică pentru a stabili raportul dintre preț și valoarea de întrebuințare a produsului desemnat prin marca evaluată și ale raportului între prețul produsului desemnat prin marca evaluată și percepția acestei mărci pe piață.

23. Calcularea valorii mărcii se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_n = C_{nz} + \sum_{t=1}^n (P_t \times K_{dt}), \quad (11)$$

în care: C_n reprezintă valoarea totalizată a mărcii în perioada calculată, raportată la data evaluării; P_t – profitul net, generat de utilizarea mărcii, cu minusul impozitelor și plăților în anul t ; K_{dt} – coeficientul de scont.

24. Calcularea valorii mărcii cu ajutorul funcțiilor de producție se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_n = C_{nz} + \sum_{t=1}^n (P_t \times K_{dt} \times K_{fr}), \quad (12)$$

în care: C_n reprezintă valoarea totalizată a mărcii în perioada calculată; P_t – profitul net generat de efectele utilizării mărcii cu minusul impozitelor și plăților în anul t ; K_{fr} – coeficienții de formalizare a influenței elementelor și corelațiilor specificate în pct.22 al prezentelor Indicații. Calcularea coeficienților de formalizare K_{fr} se bazează pe extrapolarea elementelor și corelațiilor menționate mai sus și constituite în perioada anterioară.

IX. Calcularea valorii obiectelor de proprietate industrială în scopuri comerciale

25. Calculele se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_n = C_{nz} + \sum_{t=1}^n (P_t + a_t) \times K_{dt}, \quad (13)$$

în care: C_n reprezintă valoarea obiectelor de proprietate industrială totalizată în perioada calculată și raportată la data evaluării; C_{nz} – valoarea cheltuielilor și consumurilor nesimultane totalizate, raportate la data evaluării, efectuate în perioada creării și introducerii obiectelor de proprietate industrială în circuitul economic.

X. Calcularea valorii licenței

26. Calculele respective se efectuează în cazul în care drepturile se transmit prin contracte de licență sau prin contracte de cesiune. Obiectul clauzelor financiare ale contractului de licență, care prevăd cuantumul remunerației pentru licență, îl constituie forma, termenele și modul de calculare a plăților.

27. Calcularea valorii licenței conform profitului. Cota ce revine licențiatorului din profitul licențiatului poate fi stabilită prin compararea profitului obținut pînă la utilizarea obiectului licenței cu profitul obținut după utilizarea acestui obiect sau prin compararea prețurilor de vânzare ale unei unități de producție.

Valoarea licenței, calculată conform profitului, este egală cu cuantumul profitului suplimentar

obținut de licențiat în urma achiziționării licenței și utilizării obiectului licenței.

28. Calcularea valorii licenței conform bazei redevențelor. În cazul acestei forme de plată urmează a fi determinați doi factori: rata redevențelor și baza redevențelor.

Rata redevențelor reprezintă quantumul cotei pe care licențiatorul îl poate revendica din venitul suplimentar sau din profitul net al licențiatului.

În calitate de bază pentru calcularea redevențelor pot fi acceptate: profitul net suplimentar, venitul, volumul vânzărilor, prețul de cost, prețurile de vânzare (mondiale, de piață, cu amănuntul, angro etc.), volumul producției, valoarea producției vândute și alți indicatori. Redevențele curente sînt egale cu produsul ratei redevențelor și bazei redevențelor.

Structura formulei de înscriere a calculării prețului licenței conform bazei redevențelor este următoarea:

$$C_l = C_{lZ} + \sum_{t=l_0}^{l_f} S_t \times C_{lt}^1 \times R_t \times K_{dt}, \quad (14)$$

în care: l_f reprezintă anul expirării contractului de licență; l_0 – anul în care a început implementarea obiectului licenței; C_l – prețul licenței calculat conform bazei redevențelor în perioada $(l_f - l_0)$, raportat la anul calculat; C_{lZ} – cheltuielile perioadei anterioare suportate în procesul creării, aducerii obiectului de proprietate industrială în stare de utilitate pentru producție și comercializare, cu luarea în considerare a coeficientului de uzură morală; S_t – volumul producției fabricate cu utilizarea obiectului licenței în anul t ; C_{lt}^1 – prețul de vânzare al unei unități de producție licențiate în anul t ; R_t – rata redevențelor în anul t ; K_{dt} – coeficientul de scont în anul t al perioadei calculate.

Metoda de calculare a ratei redevențelor depinde de baza acceptată pentru aceasta. Dacă în calitate de bază a redevențelor este acceptat profitul licențiatului, rata redevențelor poate fi calculată prin aplicarea următoarei formule:

$$R_t = f_{pt} \times \Delta P_t : C_{lt}^1, \quad (15)$$

în care: R_t reprezintă rata anuală a redevențelor în anul t al perioadei calculate $(l_f - l_0)$; f_{pt} – cota ce revine licențiatorului din profitul licențiatului în anul t ; ΔP_t – profitul suplimentar net obținut dintr-o unitate de producție în anul t .

29. Calcularea valorii licenței conform plăților paușale. Valoarea licenței reprezintă o sumă concretă fixă care se plătește licențiatorului.

Prețul licenței în formă paușală se constituie din valoarea licenței conform bazei redevențelor, recalculată în plată paușală cu ajutorul coeficientului special de recalculare K_r .

Formula generalizată de calculare are următoarea structură:

$$C_{lp} = C_{lr} \times K_r, \quad (16)$$

în care: C_{lp} reprezintă prețul licenței calculat în formă de plată paușală; C_{lr} – prețul licenței conform bazei redevențelor în perioada $(l_f - l_0)$ sau prețul calculat cu aplicarea formulei (14) pentru anul t ; K_r – coeficientul de recalculare a plăților conform bazei redevențelor în plată paușală, care se calculează în baza formulei procentelor compuse.

30. Calcularea valorii licenței în baza forme combinate de plată se efectuează reieșind din faptul că la etapa inițială de executare a contractului (semnarea contractului, transmiterea documentației tehnice, lansarea producției) plățile se efectuează în formă paușală, ulterior (extinderea producției, modernizarea ei, extinderea cooperării) – în formă de redevențe.

XI. Calcularea valorii quantumului prejudiciilor cauzate de folosirea

ilicită a obiectelor de proprietate industrială

31. Calcularea cuantumului prejudiciilor respective se efectuează în cazul în care a fost constatat faptul de încălcare a drepturilor titularului obiectului de proprietate industrială, iar acesta a intentat o acțiune împotriva contravenientului.

32. În cheltuielile suportate de contravenient lipsește componenta inovării. Ele includ consumurile și cheltuielile destinate transformării obiectului de proprietate industrială într-o sursă de venit, precum și cheltuielile aferente fabricării și comercializării produsului contrafăcut.

33. Calcularea valorii cuantumului prejudiciilor cauzate titularului drepturilor asupra obiectelor de proprietate industrială este necesară în următoarele cazuri:

a) contestarea de către titularul de drepturi, în instanța de judecată, a terților care folosesc ilicit obiectele de proprietate industrială ce-i aparțin, în scopul reparării prejudiciilor cauzate și lichidării altor consecințe ale acțiunilor ilicite;

b) contestarea de către contravenient a cuantumului compensației pentru prejudicii, pretins de către titularul drepturilor exclusive asupra obiectelor de proprietate industrială;

c) utilizarea de către experții instanțelor judiciare a rezultatelor evaluării în procesul soluționării litigiilor ce țin de încălcarea drepturilor titularilor obiectelor de proprietate industrială.

34. Calcularea valorii cuantumului prejudiciilor titularului (venitului contravenientului) cauzate de contravenient prin utilizarea produsului contrafăcut se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$P_v = \sum_{t_1}^{t_n} (P_{ti}^c + P_{te}^c) \times (K_t^{dc} + J), \quad (17)$$

în care: P_v reprezintă cuantumul profitului obținut de către contravenient prin utilizarea produsului contrafăcut în perioada calculată; P_{ti}^c – profitul net obținut în anul t din vânzarea produsului contrafăcut pe piața internă; P_{te}^c – profitul net obținut în anul t din vânzarea produsului contrafăcut pe piața externă; t_1 – anul cu care începe perioada calculată (anul întâi de încălcare a drepturilor); t_n – anul cu care se încheie perioada calculată (anul în care a încetat folosirea ilicită a obiectului de proprietate industrială sau anul în care a fost intentată acțiunea privind folosirea ilicită a obiectului de proprietate industrială); K_t^{dc} – coeficientul incremental al ratelor bancare pentru plasamente și/sau credite în anul t ; J – indicele prețurilor în anul t în ramurile legate de folosirea produsului contrafăcut sau J_t – rata inflației.

35. Calcularea indicatorilor eficienței utilizării produsului contrafăcut se efectuează în baza modelului expus în compartimentele precedente, operîndu-se corectarea perioadei de timp. În prezentul compartiment este expusă metoda de estimare a venitului obținut în perioada anterioară. Prin urmare, ea nu inserează calcule referitoare la scontarea fluxurilor previzibile ale mijloacelor bănești.

36. În cazul în care contravenientul a fabricat anterior un produs analog fără utilizarea obiectului de proprietate industrială, calcularea valorii produsului contrafăcut se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$P_g^c = \sum_{j=1}^r S_{jp}^c \times \Delta P_{jg}^c, \quad (18)$$

în care: P_g^c reprezintă valoarea produsului contrafăcut vîndut în anul t conform categoriei j de venit; S_{jp}^c – volumul producției fabricate în anul t , care formează categoria j de venit; ΔP_{jg}^c – valoarea suplimentară a unității de producție contrafăcute (lucrări, servicii) vîndute în anul t , care formează categoria j de venit.

37. În cazul în care contravenientul nu a fabricat anterior un produs analog cu cel contrafăcut, calcularea valorii vînzărilor se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$P_g^c = \sum_{j=1}^r S_{jp}^c \times C_{jr}, \quad (19)$$

în care: S_{jp}^c reprezintă volumul producției fabricate în anul t , care formează categoria j de venit; C_{jr} – prețul de vânzare (angro, cu amănuntul, mondial, de piață) al unității de producție contrafăcute în anul t , conform categoriei j de venit.

38. În cazul în care lipsesc datele inițiale, încasările financiare suplimentare provenite din vânzări se exprimă prin diferența dintre încasările operate conform fiecărei categorii de venit aparte, obținut pînă la folosirea și după folosirea obiectului de proprietate industrială. Calcularea se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$P_g^c = \sum_{j=1}^r (P_{jg}^1 - P_{jg}), \quad (20)$$

în care: P_{jg}^1 reprezintă încasările bănești totalizate ale contravenientului provenite din vânzări în anul t ; P_{jg} – încasările bănești anuale provenite din vânzările realizate cu un an înainte de a începe folosirea produsului contrafăcut.

XII. Calcularea valorii obiectelor dreptului de autor

39. Abordările evaluării, metodele și structura formulelor de înscriere a ordinii calculelor de evaluare a obiectelor dreptului de autor sînt aceleași ca pentru obiectele de proprietate industrială. Deosebirile determinate de specificul obiectelor dreptului de autor sînt cauzate de următorii factori:

- a) condițiile de acordare a protecției juridice (autorul beneficiază de dreptul exclusiv asupra operei sale, acesta rezultînd din însuși faptul creării ei);
- b) termenele de protecție a drepturilor exclusive, în conformitate cu legislația;
- c) posibilitățile de a estima atît cheltuielile legate de crearea obiectelor, cît și veniturile provenite din utilizarea acestora (cheltuielile pentru crearea majorității operelor muzicale, literare, de artă plastică etc. practic nu pot fi supuse unor estimări eficiente, fiind extrem de dificil de a găsi o modalitate veridică de calculare a valorilor și a cheltuielilor respective).

[Pct.39 modificat prin [Hot.Guv. nr.68 din 02.02.2012](#), în vigoare 10.02.2012]

40. Prezentele Indicații pot fi utilizate și la evaluarea unor obiecte ale dreptului de autor, pentru care este posibilă calcularea costului creării și a veniturilor: programele pentru calculator; bazele de date.

Piața liberă, de regulă, abundă în produse ale programării. Prin urmare, în procesul evaluării trebuie utilizați analogi deja cunoscuți, care au parametri și rezultate cunoscute în evaluare. Pentru aceasta este necesar de a calcula valoarea care este influențată de numeroși indicatori: funcționalitatea nelimitată a programului, universalitatea, viteza mare de funcționare a accesoriilor, uzura morală rapidă.

Valoarea produsului programării depinde de valoarea informațiilor și cunoștințelor pe care le conține acest produs și care se estimează cantitativ foarte dificil. Pentru producător, limita superioară a valorii se va constitui pe baza următorilor factori: afluxul profitului (economii) utilizatorului ca urmare a folosirii produsului de programare; valoarea de achiziționare a unui produs analogic; cheltuielile pentru elaborarea proprie; cuantumul prejudiciilor în caz de piraterie intelectuală.

41. Prețurile altor obiecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe (operele literare; operele dramatice și muzical-dramatice, scenariile, proiectele de scenarii, librettele, sinopsisul filmului; operele muzicale cu sau fără text; operele coregrafice și pantomimele; operele audiovizuale; operele de artă plastică; operele de arhitectură, urbanistică și de artă horticolă; operele de artă aplicată; operele fotografice și operele obținute printr-un procedeu analogic fotografiei; hărțile, planurile, schițele și operele plastice referitoare la geografie, topografie, arhitectură și alte științe; operele derivate și integrante) se

stabilesc în cadrul negocierilor dintre cumpărător și vânzător.

Valoarea venală (de piață) a operelor de pictură depinde de mai mulți factori a căror identificare este dificilă: numele pictorului și notorietatea lui, școala, epoca creării operei, stilul și maniera de creație, specificul pieței. În acest caz piața include: galeriile de artă, colecționarii, firmele de comercializare a operelor de artă, agențiile de publicitate, companiile de asigurare, instituțiile care decid asupra folosirii operelor de artă, licitațiile etc.

Valoarea venală (de piață) a operei este determinată de valoarea ei veridică și se estimează pe baza parametrilor tehnici și comerciali. Din parametrii tehnici fac parte: calitatea pânzei, calitatea vopselelor, tehnologia de pregătire a grundului, tehnologia de păstrare și dimensiunile fizice, calitatea ramei, starea aspectului exterior al operei ș.a. Din parametrii comerciali (de piață) fac parte: forma de vânzare-cumpărare, modul de folosire, procedura de asigurare. Parametrii nominalizați formează ciclul de viață al operei de pictură, determină cererea și oferta pentru această operă, adică efectul ei economic și social.

Maniera de abordare a evaluării descrisă mai sus este tipică, aplicându-se și în cazul evaluării altor obiecte ale dreptului de autor, cu luarea în considerare a specificului acestora.

42. În scopul evaluării programelor pentru calculator, în baza analogiilor de pe piața produselor programării, se determină următorii parametri ce caracterizează performanțele, particularitățile și condițiile de aplicare a programului:

- a) complexitatea algoritmului, seria, posibilitățile de modificare etc.;
- b) caracteristicile tehnice – complexitatea construcției; nivelul programului (de sistem, accesoriile și interfețele programelor de sistem, alte interfețe și programe); capacitățile de memorie; operativitatea, complexitatea algoritmilor etc.;
- c) siguranța – fiabilitatea; posibilitățile de depanare;
- d) ergonomia – comoditatea; aspectul estetic; fezabilitatea limbajului de programare;
- e) parametrii pieței – cererea și oferta, nivelul de acerbitate al concurenței, fazele ciclului de viață;
- f) formele de utilizare – contribuția la capitalul statutar; includerea în componența activelor nemateriale și exploatarea în cadrul întreprinderii; cesiunea; transmiterea drepturilor; leasingul; francisa; gajul; asigurarea;
- g) existența protecției juridice.

Pentru a raporta toți parametrii la un sistem omogen de simboluri și indicatori valorici, în procesul evaluării se aplică metode speciale pe care trebuie să le posede evaluatorul.

Produsul programării (programele pentru calculator, bazele de date) intră în componența obiectelor de proprietate intelectuală, prin urmare, estimarea costului lor se consideră un caz particular al evaluărilor din această sferă. În prezentul compartiment sînt reproduse doar formulele generale de bază ale structurii de înscriere a calculelor.

43. Evaluarea obiectelor dreptului de autor cu scopul preluării la balanța întreprinderii în calitate de unitate de evidență în componența activelor nemateriale și reflectării în contabilitate se efectuează în baza calculului valorii mijloacelor destinate creării obiectelor dreptului de autor prin aplicarea următoarei formule:

$$C_{nz} = \sum_{t=1}^n Z_t \times K_t^{dc} \times J, \quad (21)$$

în care: C_{nz} reprezintă valoarea cheltuielilor și consumurilor nesimultane totalizate, raportate la data evaluării, efectuate în perioada creării și introducerii obiectelor dreptului de autor în circuitul economic; Z_t – suma cheltuielilor și consumurilor aferente utilizării obiectelor dreptului de autor în circuitul economic în anul t ; K_t^{dc} – coeficientul incremental al dobînzilor bancare aferente plasamentelor și creditelor, fiind folosit pentru sumarea viramentelor anuale ale perioadei calculate sau pentru raportarea consumurilor nesimultane, aferente viramentelor bancare, la anul calculat; J – indicele

prețurilor în anul t , în ramurile legate de crearea obiectului dreptului de autor sau J_t – rata inflației.

Cheltuielile pentru crearea sistemului informațional sînt determinate de consumurile efective, calculîndu-se prin aplicarea următoarei formule:

$$Z_t = Z_t^1 + Z_t^2, \quad (22)$$

în care: Z_t reprezintă cheltuielile totalizate aferente utilizării obiectului dreptului de autor în circuitul economic în anul t ; Z_t^1 – cheltuielile și consumurile aferente etapelor de elaborare și implementare a produsului programării, bazei de date (analiza cerințelor proiectarea, codificarea, integrarea, testarea, instalarea și menținerea); Z_t^2 – consumurile aferente protecției juridice a obiectului dreptului de autor în anul t .

44. Calcularea valorii obiectelor dreptului de autor în scopul determinării venitului titularului de drepturi se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_n = \sum_{t=1}^n (P_t \times K_{dt}), \quad (23)$$

în care: C_n reprezintă valoarea obiectului dreptului de autor, totalizată în perioada calculată și raportată la data evaluării; P_t – profitul net obținut de agentul economic în urma folosirii obiectului dreptului de autor, cu minusul impozitelor și plăților în anul t ; K_{dt} – coeficientul de scont, adică coeficientul de raportare a evaluărilor- prognoze nesimultane la data evaluării.

45. Calcularea valorii obiectelor dreptului de autor în alte scopuri ale exploatării comerciale se efectuează prin aplicarea următoarei formule:

$$C_n = C_{nz} + \sum_{t=1}^r (P_t \times K_{dt}), \quad (24)$$

în care: C_n reprezintă valoarea obiectului dreptului de autor, totalizată în perioada calculată și raportată la data evaluării; C_{nz} – suma cheltuielilor și consumurilor nesimultane efectuate în prima etapă a perioadei calculate (etapa creării și introducerii în circuitul economic) și raportate la data evaluării.

46. Formulele de calculare a indicatorilor economici au aceeași structură și se înscriu în același mod ca și în cazul obiectelor de proprietate industrială. Prin urmare, în prezentul compartiment sînt reproduse doar formulele de bază. Totuși, modul de determinare a indicatorilor pentru această categorie de obiecte diferă, în funcție de fiecare caz concret, cum ar fi, de exemplu, stabilirea duratei perioadei calculate, metodele de scontare, studiul pieței, estimarea riscurilor și pierderilor etc.

XIII. Procedura de includere a obiectelor de proprietate intelectuală în componența activelor nemateriale

47. În componența activelor nemateriale, în calitate de unități de evidență, se include valoarea următoarelor drepturi asupra obiectelor de proprietate intelectuală (dacă acestea sînt utilizate în activitatea economică cu scopul de a obține venituri):

a) drepturilor ce decurg din brevetele de invenții, brevetele pentru soiuri de plante și rase de animale aparținînd agentului economic;

b) drepturilor ce decurg din certificatele de înregistrare a modelelor de utilitate, desenelor și modelelor industriale, mărcilor de produse și servicii, denumirilor de origine a produselor, topografiilor circuitelor integrate etc., aparținînd agentului economic;

c) drepturilor asupra obiectelor de proprietate industrială obținute în urma cesiunii de la alți titulari de drepturi, în cazul în care contractele de cesiune sînt înregistrate la Agenția de Stat pentru

Proprietatea Intelectuală;

d) drepturilor asupra obiectelor de proprietate industrială ce decurg din contractele de licență încheiate între agentul economic și titularul de drepturi, în cazul în care contractele de licență sînt înregistrate la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;

e) altor drepturi asupra obiectelor de proprietate industrială protejate în conformitate cu legislația în vigoare;

f) drepturilor de autor.

48. Obiectele de proprietate intelectuală se reflectă în contabilitate conform prevederilor [Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007](#) și standardelor de contabilitate

[Pct.48 modificat prin [Hot.Guv. nr.313 din 28.05.2013](#), în vigoare 31.05.2013]

XIV. Procedura de inventariere a obiectelor de proprietate intelectuală

49. Inventarierea existenței efective a obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează de către titularul de drepturi în conformitate cu prevederile Regulamentului privind inventarierea.

În vederea inventarierii, la întreprindere se creează prin ordin (dispoziție) o comisie de inventariere, constituită din reprezentanți ai serviciilor financiare, economice și de brevetare. În prezența persoanelor oficiale și a gestionarilor, membrii comisiei verifică:

a) existența documentelor care certifică dreptul întreprinderii de a utiliza obiectele de proprietate intelectuală;

b) corectitudinea și reflectarea oportună în evidența contabilă a valorii activelor nemateriale referitoare la obiectele de proprietate intelectuală, ce aparțin întreprinderii în baza dreptului de proprietate.

În cazul în care comisia depistează un obiect de proprietate intelectuală necontabilizat, ea are dreptul să aleagă metoda de evaluare a acestuia și, în conformitate cu parametrii tehnico-economici ai obiectului, să stabilească durata potențială normativă de funcționare utilă a lui, în conformitate cu Regulamentul Ministerului Finanțelor privind inventarierea.

[Pct.49 modificat prin [Hot.Guv. nr.313 din 28.05.2013](#), în vigoare 31.05.2013]

50. Faptul utilizării obiectului de proprietate intelectuală se confirmă prin următoarea listă de documente care se concretizează separat pentru fiecare caz de evaluare aparte:

a) originalul sau copia autenticată notarial a brevetului, certificatului de înregistrare;

b) copia descrierii obiectului de proprietate intelectuală;

c) actul privind acceptarea spre utilizare;

d) avizul serviciului întreprinderii responsabil de exercitarea controlului privind: exploatarea fiecărui element al invenției, modelului de utilitate, indicîndu-se datele de identificare a documentației tehnice sau de proiectare; folosirea desenelor și modelelor industriale în aspectul exterior al produselor, în particularitățile estetice și utilitare ale acestora; folosirea mărcilor de produse și servicii; utilizarea denumirii de origine a produsului pentru desemnarea produsului; utilizarea soiurilor de plante create prin selecție; utilizarea raselor de animale create prin selecție și sub influența schimbării condițiilor de hrană, întreținere și exploatare;

e) calculația prețului de cost de secție al creării și exploatării (utilizării) obiectului de proprietate intelectuală, în conformitate cu articolele de cheltuieli care se includ în prețul de cost al producției;

f) certificatul subdiviziunii economice (financiare) privind prețurile și rentabilitatea producției fabricate cu utilizarea obiectului de proprietate intelectuală;

g) raportul privind cercetările de brevet;

h) calculul prețului de cost și al venitului, care revin obiectului de proprietate intelectuală, executat conform metodicii de calculare a venitului provenit din utilizarea acestui obiect;

i) contractul de cesiune (transmitere) către întreprindere a drepturilor asupra titlului de protecție, înregistrat în conformitate cu legislația în vigoare;

j) contractul de licență a dreptului de folosire a obiectului de proprietate intelectuală, înregistrat conform actelor normative în vigoare;

k) cererile de protecție a obiectelor proprietății industriale, înregistrate la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Anexa nr.2
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.783 din 30 iunie 2003

REGULAMENTUL

cu privire la atestarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală

I. Noțiuni și dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la atestarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală (în continuare – Regulament) este elaborat în baza prevederilor art.30 al [Legii nr.989-XV din 18 aprilie 2002](#) cu privire la evaluare și reglementează procedeele atestării de stat a evaluatorilor obiectelor proprietății intelectuale, modul de eliberare și retragere a certificatelor de calificare a evaluatorilor.

2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

evaluator – persoană fizică cu o bună reputație și studii superioare în evaluare, studii superioare economice sau tehnice, care are cetățenia Republicii Moldova și este titular al certificatului de calificare al evaluatorului, care posedă o experiență de muncă în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv în calitate de evaluator sau stagiar, de cel puțin un an și nu are antecedente penale nestinse;

întreprindere de evaluare – persoană juridică sau fizică, înregistrată în Republica Moldova, în modul stabilit, în calitate de întreprindere, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică;

beneficiari ai serviciilor de evaluare – titulari ai obiectelor proprietății intelectuale, antreprenori și investitori ce utilizează în mod legal obiecte ale proprietății intelectuale, autoritățile administrației publice centrale și locale, instanțele de judecată;

atestarea evaluatorilor – procedură de verificare a cunoștințelor profesionale și experienței de activitate în scopul acordării calificării de evaluator;

certificat de calificare – document eliberat de Comisia de atestare și disciplină a evaluatorilor (în continuare – Comisia de atestare), prin care se confirmă faptul că titularul lui posedă cunoștințele necesare pentru desfășurarea activității de evaluare.

[Pct.2 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

3. Atestarea se efectuează în scopul verificării pregătirii profesionale și experienței de activitate a evaluatorilor proprietății intelectuale, perfecționării continue a profesionalismului, sporirii responsabilității acestora, formării unei piețe oneste a serviciilor de evaluare.

II. Modul și condițiile de atestare a evaluatorilor, susținere a examenului de calificare și pregătire profesională a candidaților

4. Comisia de atestare se instituie prin ordinul directorului general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – AGEPI), în componența președintelui Comisiei, vicepreședintelui, doi membri și secretarului Comisiei – specialiști în domeniul proprietății intelectuale și evaluării acesteia.

[Pct.4 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

[Pct.4 modificat prin [Hot.Guv. nr.271 din 10.03.05](#), în vigoare 21.03.05]

5. Decizia Comisiei de atestare este deliberativă în cazul prezenței a 2/3 din membrii acesteia, se adoptă prin votul majorității simple din numărul celor prezenți și se consemnează în procese-verbale.

[Pct.5 completat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

6. Comisia de atestare este în drept să admită spre atestare persoanele care corespund următoarelor cerințe:

- a) sînt cetățeni ai Republicii Moldova;
- b) locuiesc în Republica Moldova;
- c) au studii superioare în evaluare, studii superioare economice sau studii superioare tehnice și experiență de muncă în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv în calitate de evaluator sau stagiar de cel puțin 1 an;

[Lit.d) exclusă prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

e) nu au antecedente penale nestinse.

[Pct.6 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

7. Comisia de atestare examinează cererea și aduce decizia adoptată la cunoștința solicitantului (în cazul respingerii – în scris, cu indicarea temeiului respingerii), în termen de cel mult 30 zile de la data prezentării actelor specificate la pct.15 al prezentului Regulament.

8. Procesele-verbale ale ședinței Comisiei de atestare sînt semnate de toți membrii prezenți ai Comisiei și se păstrează pe parcursul a 5 ani, cu transmiterea lor ulterioară în arhiva AGEPI.

9. Examenul de calificare este susținut în fața Comisiei de atestare.

10. Examenul de calificare se susține în conformitate cu programul de examinare, aprobat de către directorul general al AGEPI și include teme privind cunoașterea actelor normative ale Republicii Moldova privind protecția și evaluarea proprietății intelectuale, probleme teoretice și practice ale activității de evaluare a proprietății intelectuale. Programul de examinare se publică în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală (BOPI).

[Pct.10 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

[Pct.10 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

11. Susținerea examenului de calificare are loc în două etape:

a) la prima etapă are loc proba scrisă, în prezența membrilor Comisiei, pentru susținerea probelor prevăzîndu-se 3 ore academice. Verificarea probelor se efectuează în aceeași zi. Probele scrise se păstrează pe parcursul a 5 ani pînă la următoarea reatestare;

b) la a doua etapă candidații răspund la întrebările examinatorilor apărute în cadrul verificării probelor scrise. Notele se aduc la cunoștința candidaților în aceeași zi.

[Pct.11 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

[Pct.11 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

[Pct.12, 13 excluse prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

14. În cazul în care candidatul nu este de acord cu nota finală, el este în drept să se adreseze în scris, în aceeași zi, președintelui Comisiei de atestare, care convoacă comisia pentru adoptarea deciziei definitive referitor la nota contestată.

[Pct.14 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

III. Eliberarea certificatelor de calificare

15. Cererea de atestare a evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală se depune pe numele directorului general al AGEPI, concomitent cu anexarea următoarelor acte:

- a) copia actului de identitate al solicitantului;
- b) copia diplomei de studii superioare și a actului ce confirmă pregătirea profesională;
- c) copia actului ce confirmă experiența de muncă în domeniul proprietății intelectuale și în calitate de evaluator sau stagiar;

- d) certificatul ce atestă lipsa cazierului judiciar;
- e) documentul ce confirmă plata pentru atestarea evaluatorului;
- f) copia carnetului de muncă.

[Pct.15 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

[Pct.15 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

16. Certificatul de calificare se eliberează în baza deciziei Comisiei de atestare persoanelor ce au susținut examenul de calificare.

[Pct.16 în redacția [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

17. În certificatul de calificare se indică:

- a) denumirea instituției ce a eliberat certificatul;
- b) numărul și data eliberării certificatului;
- c) numele și prenumele titularului;
- d) termenul de valabilitate;
- e) domeniul de activitate;
- f) calificarea conferită.

18. Certificatul de calificare este semnat de către directorul general al AGEPI și confirmat prin aplicarea ștampilei cu stema de stat.

19. Termenul de valabilitate al certificatului este de 5 ani, după expirarea căruia se efectuează reatestarea evaluatorilor. Evaluatorii ce nu au practicat pe parcursul a 5 ani susțin examenul repetat.

20. Comisia de atestare respinge cererea de atestare a evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală doar în cazul în care:

- a) lipsesc unele acte specificate la pct.15;
- b) cererea sau actele conțin date eronate sau falsificate;
- c) nu a expirat termenul de un an de la retragerea certificatului de calificare eliberat anterior.

[Pct.20 în redacția [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

[Pct.20 modificat prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

21. Certificatul de calificare se eliberează în termen de pînă la 15 zile din ziua adoptării deciziei Comisiei de atestare.

22. Certificatul de calificare nu se eliberează angajaților AGEPI.

[Pct.22 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

23. Formularele certificatelor de calificare sînt acte de evidență strictă și se păstrează în conformitate cu actele normative în vigoare.

24. Pentru evidența eliberării și retragerii certificatelor de calificare se întocmește Registrul național al evaluatorilor de proprietate intelectuală (în continuare – Registrul), care se ține de AGEPI conform actelor normative în vigoare privind gestiunea registrelor.

25. Drept temei pentru includerea evaluatorului în Registrul servește decizia Comisiei de atestare și dovada de plată a taxei stabilite.

[Pct.25 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

26. Deținătorul certificatului de calificare este obligat să informeze AGEPI despre orice modificare a datelor incluse în Registrul, precum și să prezinte, pînă la data de 1 martie a fiecărui an, informația privind evaluările efectuate pentru perioada de gestiune a anului precedent.

[Pct.26 completat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

27. Informația inițială privind înscrierea evaluatorului în Registrul se publică în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală în termen de 2 luni de la data înscrierii. La începutul fiecărui an AGEPI publică integral lista evaluatorilor incluși în Registrul.

III¹. Reatestarea evaluatorilor

27¹. La expirarea termenului de valabilitate al certificatului de calificare se efectuează reatestarea evaluatorilor, în baza cererii depuse. Formularul-tip al cererii se aprobă de către AGEPI.

[Pct.27¹ modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

27². Evaluatorii ce nu au practicat activitate în calitate de evaluator pe parcursul a 5 ani susțin examenul repetat în condițiile capitolului II al prezentului Regulament. Ca dovadă a practicării activității de evaluator vor fi prezentate trei rapoarte privind evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală în perioada de activitate în calitate de evaluator.

27³. La cerere se anexează:

- a) copiile a trei rapoarte privind evaluarea valorii inițiale și de piață a diferitelor obiecte de proprietate intelectuală;
- b) copia buletinului de identitate;
- c) certificatul ce atestă lipsa antecedentelor penale nestinse;
- d) informația privind numărul de obiecte ale proprietății intelectuale evaluate în perioada de activitate în calitate de evaluator;
- e) dovada achitării taxei pentru reatestare;
- f) copia carnetului de muncă.

[Pct.27³ completat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

27⁴. Procedura de reatestare se desfășoară conform prevederilor capitolului II al prezentului Regulament sub formă de audiere a candidaților la reatestare pe marginea activității lor în perioada valabilității certificatelor de calificare, ținând cont de calitatea rapoartelor de evaluare prezentate în scopul verificării pregătirii profesionale și experienței de muncă în calitate de evaluator al obiectelor de proprietate intelectuală.

[Pct.27⁴ în redacția [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

27⁵. Evaluatorilor reatestați li se eliberează un certificat de calificare reînnoit pentru o nouă perioadă de 5 ani, cu introducerea de către AGEPI a datelor respective în Registru.

[Cap.III¹ introdus prin [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

IV. Retragera certificatului de calificare

28. Retragera certificatului de calificare se efectuează în temeiul deciziei Comisiei de atestare, adoptate cu votul a cel puțin 2/3 din membrii Comisiei, prin radierea din Registrul național al evaluatorilor de proprietate intelectuală.

29. Drept temei pentru retragera certificatului de calificare poate servi:

- a) încălcarea repetată de către evaluator a cerințelor de executare a lucrărilor de evaluare;
- b) cauzarea unui prejudiciu considerabil beneficiarului ca urmare a executării neconforme a lucrărilor de evaluare;
- c) depistarea erorilor, a datelor falsificate sau eronate în actele pentru primirea certificatului de calificare;
- d) prezentarea rapoartelor de evaluare falsificate;
- e) hotărârea definitivă a instanței de judecată privind efectuarea neconștiințioasă a evaluării.

[Pct.29 completat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

30. Reclamațiile și sesizările privind încălcările comise de evaluatori pot fi depuse pe numele directorului general al AGEPI.

31. Comisia de atestare îi poate aplica evaluatorului care și-a încălcat obligațiile următoarele sancțiuni:

avertisment;

retragerea certificatului de calificare, cu radierea ulterioară din Registru și suspendarea activității.

32. În cazul retragerii certificatului, un nou certificat poate fi eliberat evaluatorului doar peste 12 luni după eliberarea certificatului retras, cu o reexaminare obligatorie.

33. Decizia Comisiei de atestare privind retragerea certificatului de evaluare se aduce la cunoștința întreprinderii în care activează evaluatorul și se publică în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală în termen de 2 luni de la data adoptării.

[Pct.33 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

34. Evaluatorul este în drept să participe la ședința Comisiei de atestare în cadrul căreia se examinează retragerea certificatului de calificare, despre care este înștiințat anterior.

V. Eliberarea duplicatului certificatului de calificare

35. Drept temei pentru eliberarea duplicatului certificatului de calificare servește deteriorarea, distrugerea sau pierderea originalului și cererea evaluatorului.

36. În cazul deteriorării certificatului, titularul acestuia prezintă secretarului Comisiei de atestare certificatul deteriorat și înaintează o cerere pe numele directorului general al AGEPI.

37. În cazul pierderii sau distrugerii certificatului, titularul prezintă o cerere pe numele directorului general al AGEPI, la care se anexează un certificat ce confirmă acest fapt sau anunțul în presă privind declarația nevalabilă a acestuia.

38. AGEPI, pe parcursul a 15 zile de la înaintarea cererii, perfectează și eliberează un duplicat al certificatului de calificare.

VI. Dispoziții comune

[Titlul capitolului VI modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 18.10.2016](#), în vigoare 25.10.2016]

39. Taxa pentru atestarea și reatestarea evaluatorilor, înregistrarea și eliberarea certificatului de evaluator în domeniul proprietății intelectuale, precum și pentru înregistrarea și eliberarea certificatului reînnoit se achită în conformitate cu prevederile [Hotărârii Guvernului nr.774 din 13 august 1997](#) "Cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale". Cuantumul taxelor pentru atestarea și reatestarea evaluatorilor sînt echivalente.

[Pct.39 în redacția [Hot.Guv. nr.1199 din 23.12.2010](#), în vigoare 27.12.2010]

40. Mijloacele obținute pe această cale se utilizează pentru perfectarea certificatelor de calificare, multiplicarea programelor de examinare, organizarea activității Comisiei de atestare, inclusiv remunerarea persoanelor implicate în această activitate.

41. Decizia Comisiei de atestare privind refuzul de a elibera certificatul de calificare sau retragerea acestuia poate fi atacată în instanța de judecată.